

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
care de două ori pe săptămână prin îngrijirea
comitet de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI MUREȘENII
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 60
Anunțuri și reclame după tarif.

67 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 4 Septembrie 1943

Anul 106

Atitudine

de Ion Colan

Deși nouă n'avem nimic să ne mai spunem, căci socotelile ni le-am încheiat în Dumineca Floriilor din 1941, când am pornit la drum cu articolul „In continuare”, ne simțim obligați uneori la reveniri, la aduceri aminte, mai cu seamă pentru cei ce pot crede că vorbesc în noi sentimente ad-hoc.

Nu facem naționalism de paradă.

Nu intenționăm o supralicitare a sentimentului patriotic.

Când spunem: suntem gata să murim pentru dreptatea cauzei noastre, lumea să știe că în clipa când am semnat articolul suntem, într'adevăr, gata să încingem centura cu cartușierele la brâu, să aruncăm în colțul redacției pălăria pentru o cască masivă și să pornim.

Când mușcă din noi toți câinii nedreptăților, când ne latră toate potăile situațiilor oportuniste, am fi buni de spânzurat dacă pentru vindecarea rănilor ce ne mai sângera încă, cuvintelor ne-am trudi să le dăm lustru, să fie sonore, să placă.

Suntem adânc convinși că într-o anumită chestiune țara întreagă, dela soldatul Ion Ailenii, până la conducătorul statului, inimile bat numai într'un fel, iar cine scontează divergențe pe această chestiune, se înșeală.

Toți primim în aceeași direcție, toți luptăm pentru aceeași cauză, toate apele României tot Dunărea le adună, chiar dacă aceste ape ar da impresia că în cursul lor, agitat câteodată, ar vrea să se smulgă din destinul ce le îndrumă.

Noi nu punem Europa la cale, nu parcelăm pământurile nimănui.

Noi nu ne înjurăm prietenii de ieri și de azi, iar față de dușmani, în lupta pe care o dăm și o vom da mâine, punem toată omenia specifică plămădei din care am crescut.

Apăsăm pe frâne, când interesele țării o cer; frângem tăcerile, când alții întrec măsura, iar așteptările ni le încreștăm, ciobănește, pe răboj într'o simplă și cuminte contabilitate națională.

Nu ne bucurăm de căderea unora.

Nu ne rod invidiile pentru înălțarea altora.

Căci nicio cădere nu e veșnică, după cum nicio înălțare nu ține cât lumea.

În noi n'au rezonanță decât două cuvinte: țara și neamul. Nu-s astea vorbe gazetărești, menite să ne aducă nota zece la purtare sau aureolă de luptători. E vorba de ceva ce și-a înfipt rădăcinile în noi și a crescut organic.

De aici toată atitudinea noastră care-și împinge îndărătnicia transilvană până la acel izbăvitor: Murim!

Dacă ni se cere mai mult, nu avem ce da.

Dacă ni se cere mai puțin, în schimbul unui compromis, îl refuzăm și ne menținem oferta:

Murim!

6 Septembrie

de

V. Branisce

Covârșiți de povara trăirilor năprasnice ce ne-au fost hărăzite, dar încrezătorii în destinul ce trebuie să ni-l făurim prin puteri proprii, aducem tânărului nostru monarh, din prilejul împlinirii celui de-al treilea an de domnie, lamura curată a nădejdlor noastre.

Prin urcarea pe tron în împrejurări dramatice a Suveranului, predestinat de soartă să poarte numele celui dintâu unificator al neamului, s'a pus capăt unui regim de dureroase prăbușiri. Prin domnia începută la 6 Septembrie, România a intrat iarăși pe calea reabilitării.

Ne stăruie încă în amintire condițiile tragice interne și externe din clipa suirii pe tron. O țară desmembrată, prefăcută în halce la chereul tuturor.

Din țara noastră n'a luat pământ numai cel ce n'a voit să ia. Era de ajuns o sugestie, ușoară ca adierea zefirului, și așa zșișii noștri conducători se și grăbeau să fixeze locul de întâlnire cu solicitanții, pentru a le satisface desideratele. Așa am pierdut cititorii lui Ștefan cel Mare și Mircea cel Bătrân, așa am spintecat în două pământul Transilvaniei.

Dar nu numai trupul țării ne-a fost sfâșiat. Sufletul neamului, zdrobit în țărână, în zadar încerca să se regăsească. Prea fusesse crudă prăbușirea. Credințele înaintașilor erau călcate în picioare și jertfele lor urlase de veacuri se iroseau din plin.

Iată de ce moștenire a avut parte M. S. Regele Mihai în clipa când Conducătorul Statului l-a făcut cea dintâi urare de domnie, dărându-l de ziua

numelui spada Volevodului Mihai. Conducătorul a zis: „Voința țării este ca această spadă să n'o încingeți decât în ziua sfântului Mihai, iar restul anului să stea în Muzeul Armatei. Să nu fie a Voastră pe de-a'tregul și să n'o încingeți în orice zi, decât atunci când Arhanghelul Mihai Vă va învrednici să redați Neamului toată bucuria dreptății și toată intruparea nouă pe care o merită”.

Iar Regele a primit legământul.

De atunci, de trei ori spada, părăsind rafturile lipsite de vieță ale muzeului, a simțit suicind regeasca coapsă. Nimeni nu poate ști ce a murmurat ea suveranului în acele zile de libertate. De sigur, aducea soun de luptă și clnchet de arme. Epopeea neînfricatului Mihai, care a ținut bărbătește piept oștilor neînvinse ale unui imperiu ce voia să întunece fața pământului, scăpăra din ascuțitul ei. Pe luciul lamei se răsfărgeau scripșiri de ape: Neajlovul, Mureșul, Soseșul. Se auzeau pași cadențați, victorioși.

Apoi, tovarășa de o zi se întorcea în liniștea muzeului. De trei ori lucrurile s'au petrecut la fel.

Astăzi, când comemorăm trei ani de domnie a M. S. Regelui Mihai, nu putem să aducem o urare mai caldă, care să cuprindă nădejțile tuturor, decât dorința ca spada lui Mihai să nu mai fie sortită să aștepte pe rafturile Muzeului un an de zile, pentru o clipă de strălucire. Dorința ca, realizând îndemnul Conducătorului, spada să-l aparțină pe de-a'tregul.

In loc de recunoștință

de Ion Opris

Fără îndoială că mulți din România care au intrat în viața practică economică și au ajuns astăzi la situațiuni materiale solide, le datoresc pe de o parte conjuncturii generale comerciale, iar pe pe altă parte băncilor care le-au acordat creditele necesare.

Intre băncile din Ardeal, îndiscutabil că „Albina” se găsește în frunte, prin creditele mărunte ce le acorda, cu preferință țărănimii, apoi comercianților, negustorilor, meseriașilor etc. Banca „Albina” din Sibiu împlinește în mare măsură funcțiunea economică și socială a instituției de credit. Nesfârșit e numărul Românilor pe care „Albina” i-a ajutat în toate împrejurările prin creditele puse la dispoziție în condiții avantajoase. Dar, oare, câți din România ardeleni, dela cel mai de jos până la cel mai de sus sau în ierarhia statului, nu datoresc situațiile lor materiale și sociale chiar acestui institut bancar?

Mulți, mulți de tot.

Banca „Albina” din Sibiu a rămas și acum consecventă principiilor care au stat la temelie ei din 1872, formulate de Visarion Roman și ceilalți fondatori, cu scopul principal: servirea intereselor Românilor transilvăneni. Deci în primul loc interesul colectiv, în timp ce interesul comercial era pus tot în slujba poporului nostru.

Rândurile acestea nu au caracter de reclamă, banca „Albina” nu are nevoie de așa ceva. Uneori îi supără pe conducătorii „Albinei”, cuvintele de măgulire, fiind obișnuiți să muncească în tăcere pentru folosul obștesc național.

Notele acestea mi-am permis a le face totuși din prilejul unor constatări pe care le-am făcut recent, personal.

Am rămas astfel foarte neplăcut surprins când am aflat că doi-trei co-

— Continuarea în pagina 3-a —

„Cântecul clopotului” la Români

Traducerea lui I. Broșu și fragmentul lui Șt. O. Iosif

de Ion Gherghel

III.

Trecând pragul veacului nostru dăm — la 1906, în Familia dela granița de Vest a pământului românesc — peste o traducere trimisă din răsărit, dela Cernăuți. Autorul e entuziastul Ioan Broșu, (mutat nu de mult dela noi, într'o vârstă când ar fi putut să fie încă de folos neamului).

Libertatea ce și-a luat-o acest tălmăcitor merge, pe alocuri, prea departe; prin inversarea prea frecventă și prea amplă a versurilor turbură cursul normal al fluviului ideologic, iar tendința de comentare a unor părți, ce i se par mai importante, îl silesc să supprime, parțial sau integral, pe altele. Echilibrul metric întâmpină de asemenea serioase oscilări prin lipsa de încadrare în ritmurile originalului. Dăm apoi și peste

greșeli de fond, făcând abstracție de numeroasele interpretări nebuloase și uneori chiar obscure.

Spicuim un exemplu colaționând, textele:

Denn wo das Strenge mit dem Zarten,
Wo Starkes sich und Mildes paarten,
Da gibt es einen guten Klang.
Drum prüfe, wer sich ewig bindet,
Ob sich das Herz zum Herzen findet.

În tălmăcire lui I. Broșu:

Căci unde bine se 'mpreună
Și partea rea și partea bună
Și gingașul cu ce e tare
Acolo-i rodul fericirii
Deci pază inimii, iubirii!

Caracteristic pentru felul de tălmăcire a lui Broșu este așa dar libertatea

desăvârșită a expresiei, libertate care merge paralel cu lungirea ad libitum a versului și cu sporirea numărului de versuri în vederea creării atmosferei necesare. Recomandăm cititorului să examineze cu atențiune pasajul introductiv din partea a doua a poemei: Munter fördert seine Schritte... Cele 26 de versuri ale lui Schiller sunt redete prin 34. Adausurile nu sunt lipsite de interes de data aceasta, fiindcă traducătorul, brodând pe textul german imaginii proprii, schițează câteva momente psihologice din peisagiul și satul românesc, răsămându-se pe unele vagi reminiscențe din pastelurile lui Coșbuc:

Căldoru-și drege pasul,
Pribegind prin lumea largă,
Insetat de dor de casă,
De copii, mereu aleargă...
Iar păstoru-și mână turma
Din cârpițe și mioare
În spre staul... și în urmă-l,
Cu tălângi glăsuioare,
Vitele, târându-și mersul,
Vin greoaie și mugind,

„Gazeta Transilvaniei“ Acum 97 ani

Laudă publică pentru maghiarizare

Adunări trimestriale.

În comitatul Arad din 15 până în 23 Dec. ținându-se adunări feișpanul administrator așternu un felu de descriere a stării Comitatului. Contribuția se adună după puțință; — școalele se aflară în cea mai scandalosă stare, afară numai de cele catolice și reformate; dar cele greco-neunite zac într-o stare foarte tristă și apasă, căci asupra acestora respectivilor deregători școlastici încă nu le-au venit în minte a răspândi razele de lumină(!)

Dascălul maghiar dîn Radna fu lăudat, că într'atâta maghiariză pe bieții școlari, încât părinții pruncilor dederă plânsoare asupra lui.

De maghiarizarea în Radna nu ne prea mirăm, căci acolo se află un amestec de nații și anume așa numiții șaceți, cari nu sunt nici nemți, nici slavoni, au o limbă nelimbă, de care nu se sparge cerul de va și apune. Dar vezi că tot n'ar părăsi-o bucurăși. — Red.

Nr. 5. — 14 Ian. 1846. pg. 18.

Ospitalitatea lor.

Nemulțumiri din cauza coloniștilor germani

Erdélyi Híradó din 16 Ian. își arată marea nemulțumire pentru aducerea coloniilor nemțești din *Virtemberga* și adauge, că acelea după ce că se așează la locuri foarte bine populate, apoi mâne poimâne vor coti de pe acolo pe alți locuitorii vechi.

Nr. 5. — 14 Ian. 1846. pg. 20.

Pentru conformitate I. Urcanu.

„LUMEA“ Burgă

Inteligența este ereditară?

Conform nollor rezultate ale cercetărilor, s'a constatat că intelectul unui om se formează prin multe însușiri ereditare, care în același timp hotărăsc și alte caracteristice fizice și sufletești, fiind legate reciproc între ele într'un tot care reacționează unitar. Atenția, intuiția, lăptea muncii, dorința de cunoaștere, memoria, darul de combinație, de deosebire, constanța judecării și auto-critica sunt, toate, în același timp bune, medocre sau slabe. Chiar fizicul este influențat de nivelul inteligenței. S'a dovedit că lipsurile fizice dela naștere se măresc cu cât scade gradul de inteligență. Copiii cu o inteligență sub medie cresc mai încet decât frații lor normali. Este probabil astfel că forma intelectuală definitivă este rezultatul colaborării unei serii de factori ereditari, legați între ei în așa măsură încât fiecare este responsabil pentru tot felul de caracteristice fizice. Mulțimea acestor însușiri ereditare, care desvoltă în cursul anilor forma intelectuală, permite însă și nenumărate amestecuri ale diferitelor caracteristice din același părint și este și cauza penru faptul că nici în familiile dotaților medocri, nici în cele geniale sau dotate foarte slab copiii nu urmează tipul intelectual reprezentat de părint. În genera părinții talentați se pot aștepta la copii dotați, căci dispun de însușirile ereditare bune în număr mare. Dar suma de calități ereditare este întovărășită și de însușiri defectuoase, și dacă un soț găsește un partener orientat în aceeași direcție, atunci părinții dotați pot avea și un copil mai puțin dotat, așa cum părinții proști pot avea copii și mai proști sau mult mai deștepti.

Argumente științifice (?)

de

Ion Bozdog

Răsfoiam într'una din serile trecute voluminoasa lucrare omagială a actualilor profesori ai Universității din Cluj, „Erdély magyar egyeteme“, apărută în 1941 și închinată „Eliberatorului Ardealului de Nord N. Horty“ și admirând fotografiile realizărilor românești din cei 22 ani, am făcut o comparație între ceea ce s'a realizat de întemeietorii acestei instituții izvorite din calcule politice și între ceea ce a realizat neamul nostru, pentru care Universitatea din Cluj a fost o necesitate organică. Noi am făcut din acest focar de șovinism un templu măreț al științei și vredniciei românești.

Din pomelnicul lung al profesorilor diferitelor facultăți ochii mi s'au oprit asupra numelui d-lui Dr. Kniezsa István. Nu mă interesează dedicația ocazională prin care își plătește catedra, ci voiu schița un articol științific al d-sale apărut în volumul „Transilvania și popoarele ei“, sub redactarea d-lui Mályusz Elemér, lucrare menită să clarifice opinia publică mondială despre drepturile neamului său asupra întregii Transilvanii. Titlul articolului este: „Transilvania în timpul ocupației țării și stabilirea Ungurilor“

După retragerea armatelor romane Transilvania a fost ocupată de Goți și Gepizi, rămânând aceștia din urmă stăpâni aproximativ 300 ani. Pe ei îi supun Hunii lui Attila, pe care însă Gepizii îi alungă, iar în epoca lor de glorie între 453—560 se extind până la Tisa și Dunăre. Pe ei îi supun Avarii și spre sfârșitul sec. VII le dispare orice urmă. Locul lor îl ocupă Slavii, care însă se stabilesc numai în părțile muntoase și pe marginea șesurilor, ocolind cu grijă câmpiile și albiile râurilor. Slavii dispar și ei din Transilvania și pare verosimil că Transilvania este ocupată de Bulgari, ceea ce ar reieși din cererea domnitorului german Arnolf care la 892 roagă pe principele Bulgarilor să nu mai transporte sare Moravezilor, ceea ce nu putea face decât din Transilvania. Deci la venirea Ungurilor Transilvania era provincie bulgărească. Centrul lor politic putea fi Alba-Iulia. Orice urmă de Romani a dispărut de aici cu totul. Totuși spune d-sa la pg. 22 „Deasa numire slavă de localități și însuși numele slav al orașului Bălgrad — pe care l-au păstrat Românii — arată organizarea politică a ținutului.“

Ungurii — susține d-sa — este sigur că n'au pătruns în Transilvania decât spre sfârșitul sec. X și începutul celui de al XI-lea, dar nici atunci n'au pătruns în masivele păduroase și muntoase. Păstrarea unor numiri slave de localități pe valea Mureșului, ca *Dumbrău, Gâmbuț*, arată că Ungurii le-au ocupat dela Bulgari, iar împrumutarea unor nume de localități maghiare de către Sașii din jurul Bistriței — fac dovada că ei erau aici înaintea Sașilor.

În schimb în Țara Bârsei s'au stabilit deodată Ungurii și Sașii, dar până la mijlocul sec. XII Ungurii n'au pătruns decât până la Perșani. „Treiscaunele n'au putut aparține Ungariei până la mijlocul sec. XII, cu atât mai puțin scaunul Ciucului și Cașinului“.

Trăiau pe acest pământ toate frânturile de neam, înafară de Români care s'au strecurat în Transilvania mult mai târziu din peninsula balcanică. Toate năzuințele tineretului român romantic de a demonstra formarea neamului lor din amestecul Dacilor cu Romanii sunt simple fantezii romantice, inventate după modelul formării celorlalte popoare romane (Francezi, Spanioli, Italiani etc.)

Toate numirile de pâraie și râuri din Transilvania au nume unguresc și Românii le-au împrumutat dela ei, înafară de: *Mureș, Someș, Timiș, Crișuri, Olt și Ampoiu*, care sunt de origine română, dar forma lor românească de azi arată influența limbii maghiare!

Față de aceste savante explicații care recunosc și numirile de râuri și localități de frunte ca fiind păstrate de Români, deci implicit că acesta este elementul de continuitate pe aceste plaiuri, noi nu putem decât să repetăm exclamația: *O sancta simplicitas!* Nu ești întrecută decât de răutatea oarbă a celor ce ochi au și nu văd, urechi au și nu aud, gură au și rostesc cu ea numai minciuni pe care nu încetează a le repeta, a le scrie și înmulți peste tot pământul.

N'am însemnat aceste rânduri pentru a polemiza cu d-l prof. de filologie slavă dela Universitatea din Cluj căci d-sa trebuia să-și achite o datorie de onoare față de cei ce l-au ridicat în scaunul de savant pe fostul funcționar din *serviciul poliției* între anii 1921-1928, care, slovac din *Trszten* fiind, a reușit să aducă mari servicii patriei sale, ci ca să întreb:

De ce tăcem noi? — știut fiind că „picurii sparg stâncile, nu prin puterea, ci prin deasa lor cădere!“

Convocare

Firma Kamaryt & Meder, soc. anonimă cu sediul în Brașov, Str. Mihail Weiss No. 15, invită prin prezenta pe toți acționarii interesați, de a lua parte la adunarea generală extraordinară, care va avea loc în ziua de 7 Septembrie 1943, la orele 3 p. m., în birourile firmei, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Majorarea capitalului de acțiuni dela lei 5.000.000 la 10.000.000.
 2. Eventuale propuneri.
- Toți acționarii sunt rugați a depune acțiunile lor la Casa firmei, cu o zi înainte de ținerea adunării generale extraordinare.

Brașov, la 26 August 1243.

Ne vede poporul!

de Sassu Ducșoara

În vieță și mai ales în cea care se desfășoară la sate, este o censură sigură și necruțătoare a faptelor tuturor și a fiecăruia în parte.

Această censură care nu lasă nimic să-i scape din ceea ce nu este în armonie cu legile ei bine stabilite și care e atât de atentă cu poporenii, e mult mai aspră când privește pe un intelectual.

Se întâmplă unele certuri regretabile între unii intelectuali ai satului, din cine știe ce nimicuri sau interese meschine și atunci vieța satului este turburată. În loc de cuvânt bun se vor arunca vorbe înțepătoare la adresa adversarului. În loc de adunări pentru propășirea școlii, bisericii ori a altor instituții folositoare, vor răsări anchetele producătoare de dușmănie. Într'un cuvânt, intelectualii unui sat ajunși în această situație, nu numai că nu contribuie cu nimic la ridicarea lui, ci îl lipsesc de ultimul dram de liniște.

Așa e cazul unei comune din județ unde, de un timp încoace, pările cu caracter parohial și anchetele parohiale cele mai regretabile nu mai conținesc. Un preot refugiat din Ardeal, bătrân tată a nouă copii, dintre care unul e dispărut în actualul războiu și alți trei sunt „cătane“ e mereu hărțuit de anumiți oameni.

În loc să se adune consilii cât mai multe pentru discutarea și strângerea unor fonduri pentru repararea bisericii care are turia crăpată sau pentru zugrăvirea interiorului ce se află într'o stare rea, asistăm mereu, mereu la anchete secrete, cu câțiva poporeni învrăbiți la ușa bisericii, deși actualul preot își face datoria cu prisosință și cum îl iartă multe necazuri

În aceste vremuri când avem nevoie de cât mai multă înțelegere, supunere și mai ales liniște, credem că e mai înțelept, să nu se dea curs la toate pările rele care împart satul în tabere; și-apoi, nu se gândește nimeni că: *ne vede poporul?*

Dacă intelectualii satului nu se înțeleg și nu se stimează, ce exemplu li se oferă sâtenilor?

Cel puțin pentru acea censură sătească ce nu iartă nimic și amenință prestigiul intelectualilor sătești, ar trebui să înceteze cele ce se petrec în satul căruia nu-i spunem numele.

Sanatoriul Dr. Dogariu

Chirurgie — boli de femei și nașteri.

Secția chirurgie (operații) condusă de Dr. VASILE DOGARIU medic operator.

Secția boli de femei și nașteri condusă de Dr. PETRE BORGEEA, fost asistent universitar, ginecolog-mamoș.

B R A Ș O V
STR. GENERAL AVERESCU 11
Telefon 3602

Cei din tranșee

de G. Putneanu

Pentru cei din tranșee un prieten bun prețuește o comoară. Când trăiești zi și noapte în vecinătatea morții, ai nevoie de cineva cald, care să te înțeleagă și căruia să-ți destăinuiești sufletul. Singur în tranșee, timpul îți pare o veșnicie. Numai atunci știi cât de lungi sunt clipele, care se scurg din momentul când pleacă un obuz dela dușman și până când ajunge să se spargă în groapa ta, sau a vecinului tău. Dar apoi până când ai aflat: care din prietenii tăi a fost răpus și s'a dus pe altă lume? Aștepti vestea cu respirația oprită. Ai vrea să sări din groapă, ca să vezi singur adevărul, dar ți-e teamă de ceea ce ai să vezi.

Și nimeni nu vine să-ți spună. Te zbați, te framânți în preșimțiri negre fără să poți face o mișcare.

În acest timp alte ghiulele se sparg în jurul tău. Și alte veacuri se scurg și tu n'ai un prieten lângă tine, cu care să omori gândurile și urâtul.

În doi e altfel. Povara sufletului se împarte în două și nu apasă atât de greu. De câte ori n'a venit la mine Vidru din groapa a patra, ca să mă roage ceva. Ce?

Să-i dau voie să-și sape adăpostul la un loc cu Buliga din groapa a treia. Sunt prieteni buni din același sat. Unul lângă altul se simt mai feriți de gloanțe. I-am împlinit rugămintea și l-am mutat în aceeași groapă cu Buliga. Drept recunoștință sunt cei mai ascultători și cei mai curajoși băieți din ploton...

Oameni care au văzut limpede

de Pr. Ioan Turcu

ALFRED WIRTH

de Gh. Tulbure

Există și un alt gen de vizionari politici. Prociile acestora, — în deosebire de ale poezilor — nu sunt acte de pură inspirație. Ele pretind a fi rezultatul logic al unei intuiții, al unei judecăți clar văzătoare, la care au ajuns în urma unor studii și cercetări, care le dă puțința să vadă dincolo de orizontul muritorului de rând.

Ei văd mai limpede în anumite regiuni, care pentru alții sunt nebuloase și enigmatice.

Din tagma acestora face parte și Alfred Wirth, cunoscutul cercetător și publicist german. După ce a cutreerat întreg sud-estul Europei, făcând studii etnografice asupra popoarelor din peninsula balcanică, a petrecut timp îndelungat și la noi în țară.

Pe la sfârșitul veacului trecut a publicat o lucrare

mai vastă cuprinzând rezultatul cercetărilor sale istorice.

Iată un pasaj interesant din cartea sa:

— „Neamul românesc actualmente este unul din popoarele cele mai tenace de pe pământ. Asemăn acest neam de oameni cu anumite păraie din munții Iura și din Karst, care curg chilometri întregi pe sub pământ pentru a reapare deodată la suprafață spre a nu mai dispăre niciodată. Până în veacul al treisprezecelea, poporul acesta a fost ca șters de pe fața pământului, când deodată el reapăru și de astădată — pentru totdeauna. În timpul de față el se găsește, în mare parte, sub stăpânirea alor patru împărății străine.

Fiecare din ele lucrează din toate puterile pentru a-l desnaționaliza și a-l distruge. Dar nu reușesc! Dimpotrivă, el desnaționalizează și se răspândește tot mai mult. Și este mai mult decât probabil, că într'un viitor nu prea depărtat dominațiunea lui se va întinde din Ardeal până către Adrianopol, și nimic nu se poate opune acestei fatalități...“

Niciun poet român n'a scris o odă mai splendidă, niciun istoriograf n'a enunțat o concluzie mai îndrăznească cu privire la destinul nostru național, ca acest scriitor german.

După împlinirile ai căror martori am fost în trecutul apropiat, n'avem niciun motiv să refuzăm perspectivele ce ni-le deschide profeția lui Alfred Wirth.

Ara un om

Pe-un răsărit mareț în primăvară, —
Când plugurile Țării toate ară, —
Eu am văzut, ca zugrăvit pe cer,
Un om cu boi voinici și plug de fier
Arând pe culmea unui deal stingher...

Trudind mănoasa brazdă să
răstoarne, —
Cu aur pe-ale ballor săi coarne, —
Plugarul, strâns de glia care-l ține,
De dincolo de veac părea că vine
Și că, de vieață dătătoare-i glie
Adâncă, se afundă 'n veșnicie...

Atunci, eu am văzut în cel ce ară
Întregul neam de Daci-legal de fară, —
Ce, neclintit, pe glia-i stă mereu,
Căci din milenii vine, cu plug greu,
Și ară pe 'nălțimi, spre Dumnezeu...

de Vasile Militaru

Ochi au și nu văd

de Pr. Ioan Turcu

Portretul sectarului se cere zugrăvit în culorile lui reale. Alături de mândrie trebuie deci să scoatem în relief o altă notă de caracter a lui: încăpăținarea vinovată de a închide ochii înaintea luminii. *Orbia sufletească* față de lumina adevărului, surzenia la chemările harului te izbește în cursul oricărei convorbiri, pe care o ai cu acești rătăciți. Se înțelege, această încăpăținare este fiica legitimă a mândriei și se explică prin ea. Crezând despre sine că cunoaște Scriptura și mai ales că o poate tâlmăci după bunul său plac, ba pretinzându-se și învățător al altora, te lovești la tot pasul de împotrivirea sectarului de a deschide o ferestruică măcar în camera rece și înnoptată a sufletului său, prin care să străbată o sfioasă licărire de lumină a adevărului. Te doare când constăți, că se mulțumește să vadă mai departe cu ochi orbi, să ne lumineze cu eroarca și cu întunerecul, să se mintă pe sine și să mintă și pe alții. Pentru un astfel de păcat, pe care Mântuitorul l-a numit *păcatul împotriva Duhului Sfânt*, scrisul nostru nu poate fi decât pleasnă de biciu, bisturiu care taie adânc, fier roșu care arde.

Răstălmăcitori ai adevărului Sfinței Scripturi, sectarii nu se servesc de aceasta, decât pentru a încerca să ne încredințeze, că eroarea lor este adevăr, că întunerecul din ei este lumină.

Continuare în pagina 6-a

Mai bine o pace strâmbă

Doi plugari vecini de multă vreme erau în proces din pricina unui petec de pământ. Intr'o bună dimineață le vine citație la amândoi să se înfățișeze înaintea judecătorului.

— Măi vecine — zise unul — primit-ai citația?

— Am primit-o — răspunse celălalt.

— Apoi, ascultă ce m'am gândit eu...

Tu știi bine, că noi, cu procesul ăsta îndelungat, pierdem vreme multă și vremea-i scumpă.

Eu ași zice să te duci numai tu singur înaintea legii, să aperi și cauza mea. Eu în timpul a-

cesta rămân acasă, prind boii la plug și ar pământul cu pricina.

Dacă vei câștiga procesul să fie al tău. Dacă nu, rămâne al meu. Bine zic?

— Foarte bine, — răspunse vecinul cu bucurie.

În ziua sorocului plecă omul la judecătorie. Acolo în fața legii și a dreptății, cuprins de un simț creștinesc, simțul bună-tății și al adevărului, a apărât așa de frumos cauza vecinului său, încât acela a câștigat, iar el a pierdut procesul.

— Drept ai avut, — zise sosind acasă, — vecine dragă. Pământul — de azi înainte — este al tău.

— Foarte bine, — bunul meu avocat, — răspunse celălalt. Dar fiindcă m'ai apărât așa de bine, eu zic să împărțim pământul frățeste.

Zis și făcut.

Din clipa aceasta imprecinații au rămas cei mai buni prieteni.

Vorba ceea:

Decât o judecată dreaptă, mai bine o pace strâmbă.

Bădicu Gheorghe

Școală veche

Un tânăr urmas lungă vreme la școala filosofului grec Zenon. Întorcându-se la casa părintească, tatăl său l-a întrebat:

ce învățase acolo? El a răspuns: „*Aceasta se va vedea din faptele mele!*“ Tatăl necăjindu-se de acest răspuns, luă o băta și mi-ți-l bătu bine pe fiul cel învățat. Acesta stătu nemișcat și după ce isprăvi tatăl său cu bătaia îi zise: Iată ce am învățat: a suferi fără cârtire mânia părinților.

Hrana din legume

Nu toate bucatele au aceeași putere hrănitore pentru trupul omului. S'a găsit o unitate de măsură pentru măsurarea acestei puteri din hrană. Măsura aceasta se numește *calorie*. Măsurând cu caloria grăul de pe un hectar de pământ s'a aflat, că puterea sa hrănitore este de aproape 3 milioane de calorii.

Măsurând tot așa legumele culese de pe un hectar de grădină s'a găsit, că au 18 milioane de calorii. Prin urmare un hectar de zarzavaturi dă de 6 ori mai multă hrană, decât un hectar de grâu ori secară. Ceea ce însemnează, că din zarzavaturile aceste se poate hrăni un număr de oameni de 6 ori mai mare. Cultura legumelor e și mai bănoasă, de aceea se răspândește tot mai mult.

AVIZ

Cărțile, revistele, manuscrisele de articole și scrisorile destinate „*Foii pentru minte, inimă și literatură*” se vor trimite la adresa d-lui Gh. Tulbure, Brașov, str. Dorobanți 13.

Ochi au și nu văd

de Pr. Ioan Turcu

Continuare din pagina 5-a

„Orbi și povățuitori orbi, — ar zice despre ei Isus, — adevărat vă spun că vameșii merg înaintea voastră în împărăția lui Dumnezeu“. A vindeca pe un astfel de orb sufletesc de orbia lui, e o minune tot atât de mare ca aceea săvârșită de un medic care ar reda lumina ochilor unui orb din naștere.

Din lumea largă

Se cunoaște talentul pe frunte?

Adeseori se pune întrebarea ce rol joacă în realitate așa numitele „bosse“ ale matematicianului, acele umflături ale frunții deasupra ochilor, care sunt caracteristice pentru oameni deosebit de dotați pentru matematici. Unul dintre cei mai cunoscuți antropologi, profesorul dr. Eugen Fischer, este de părere că aceste „bosse“ n'au nicio legătură cu talentul matematic. Un relief anumit al frunții este o urmare a unei dezvoltări mai pronunțate a părților creierului din această regiune la matematicieni, afirmă Moebius. Un alt savant, Gustav Schwalbe, neagă faptul pe baza materialului cercetat: astfel de umflături se găsesc și la numeroase alte cranii. Singura legătură între dezvoltarea deosebită a creierului unui individ, ca expresia unui talent deosebit, este poate o umflare a părții dela tâmpile, la muzicanți. Dar și aceasta se găsește la numeroși oameni fără niciun talent muzical.

Trandafiri albaștri

Încă nu se cunoaște exact originea pigmentilor colorilor, așa numiți pigmenți antrocianini. Antrocianinele pot fi de culoare purpurie, albastră, verde sau galbenă. Nuanțele diferitelor plante depind de conținutul de acizi. Florile roșii devin galbene în vapori de amoniac, deoarece se extrage albastrul conținut de culoarea roșie. Este probabil ca toate florile albastre să posedă o substanță care conține acest albastru. Printr'un studiu sistematic al acestor substanțe care conservă albastrul s'ar putea face posibilă creșterea unor trandafiri albaștri.

Grija pieilor roșii din armata americană

Pielele roșii Pueblo din America de nord au făcut zilele acestea o plângere la președintele Roosevelt. Ei protestează în contra faptului că ostașilor recrutați din rândurile lor li se taie părul. Iar dacă își pierd cozile, ei pierd prin aceasta și speranța de a ajunge vreodată în „terenurile de vânătoare veșnică“, din lumea de apoi.

Cultul mormintelor

de N. Bârsan

Zilele trecute un prieten m'a întâmpinat cu vorbele: „Cui să mă adresez să îngrijească de mormântul lui Andrei Bârseanu din Groaverii Brașovului?“

I-am răspuns că nutrim gândul ca în cel mai scurt timp osemintele celui ce a fost bardul A. Bârseanu, ca și ale Dr. Ion Meșotă, atât de uitat în cimitirul bisericii Sf. Nicolae, să fie depuse spre odihnă veșnică în Dârste, de unde au plecat să lumineze atâtea generații.

Și sunt două școli în Brașov ce poartă numele acestor vrednici bărbați ai neamului!

Dar nu despre acești oameni de cultură vreau să scriu. Ei sunt prea mari pentru a fi cuprinși în câteva coloane de gazetă. Alta-i buba.

Mă întreb doar, unde e cultul mormintelor?

În toate cimitirele sunt multe, uitate, unele cu cruci modeste, altele cu pietre impunătoare. Aceste pietre nu prea trag a tradiție românească, căci noi avem singură crucea ca semn

pentru cei morți. Dar tot e bine că e ceva. Este mai greu atunci când în loc de cruce și flori au crescut buruieni care prin felul și înălțimea lor țipă împotriva celor ce au uitat de cultul mormintelor.

Doar pământul, bunul și dreptul pământ, primind în dar osemintele, arată somnul de veci al câte unui cunoscut ori necunoscut, uitat de prieteni, de rude și de dușmani. Iți vine să crezi că pe mulți din viață nu-i mai leagă nimic de cei care ne-au părăsit în Domnul, de locul unde își odihnesc truda unei vieți.

De curând, cineva, despărțit pentru multă vreme de locul celor dragi, povestea că depărtarea de mormânt îl face să verse lacrimi, în zile de sărbătoare, deasupra unui alt mormânt necunoscut din cimitirul orașului în care se află. Ce trist e să fii departe nu numai de ființa ta iubită, ci și de mormântul ei!

Dar e și mai trist ca, aflându-te aproape de mormânt, să-l lași neîngrijit, fără o floare, fără o închinăciune creștinească față de cel ce ți-a dat viață,

sau de cei care ți-au fost de mare ajutor, oferindu-ți sprijinul lor.

Este și aceasta un fel de profanare.

Stare greu de tămăduit, dar nu fără leac.

În afară de glasul altarului, ca și al clopotului, din rezonanța cărora se desprinde și datoria față de cei morți și de locul de odihnă al lor, s'ar cuveni o reîntoarcere la acest cult. În primul rând femeia și mama creștină se cade să reverse dragoste față de mormintele noastre. Ea poate inspira, mai reușit ca oricine, acest cult, plecându-se cât mai des asupra locului de odihnă veșnică. O luminare alături de floricele așezate cu grijă pe mormânt, o candelă aprinsă cu sfințenie lângă frumosul trandafir și o cercetare a acestui loc de piosă amintire evocă cultul mormintelor.

Să ne reîntoarcem!

Altfel croim drum peste morminte. Și pe acest drum va putea merge întâi omul, apoi carul și mai târziu tancul.

Predici în pustie

Vina asupra ta

Am cunoscut mulți oameni superiori și desăvârșiți ca moralitate, ea izvorind mereu proaspătă din evanghelia ce și însușiseră ca o călăuză luminoasă în viață, dar foarte puțin am putut vedea rara virtute de a lua o vină asupra ta atunci când acuzele ce ți s'aduc sunt nefondate. Cel mai mult ne sbatem, vociferăm, amenințăm, în graba noastră de ne spăla de cruce acuză; aducem noi acuze celor ce ne-au jignit în demnitatea și cinstea noastră, ofensăm în dreapta și în stânga și deodată ne trezim cu un foc mare în jurul nostru care s'ar fi stins cu totul, dacă am fi știut să luăm o vină înexistență asupra noastră, fără să ripostăm de loc. Ce frumoasă tablou când evenimentele vin să-ți dea dreptate, sau mai bine zis, când Dumnezeu îți scoate la iveală dreptatea și nevinovăția ta. Foarte des chiar oameni superiori scapă din vedere că Isus, acuzat de vină grave înexistente: instigă la revoltă contra Cezarului, hulă contra lui Dumnezeu, călcarea legilor în vigoare, a ripostat doar atât:

„Dacă am vorbit rău, mărturisii voi ce am spus rău, iar dacă am vorbit bine, pentru ce mă bateți?“

Iar pe cruce; Doamne, iartă-mă, căci nu știu ce fac!

O blată sofle, ca să-și scape soful dela patima beției, de câteori venea beat acasă, și împunea a doua zi o zi de post, fără o vorbă de acuză, iar sofului îl dădea porția dublă până ce bruta din om s'a rușinat de așa purtare și s'a îndreptat.

O superioară a unei mănăstiri din Elveția, prinzând într-o gravă călcare de regulament pe o tânără călugăriță, n'a pedepsit pe cea tânără, ci ea s'a pedepsit cu post și mătăni, luând asupra ei o greșală de educațiune de ordin general, și aceasta cu rezultate mult mai strălucite, decât pedeapsa gol goluță de care orice nătâng este capabil. Dacă știi să suporti fără un cuvânt de ripostă o ofensă nedreaptă, dacă poți să preia asupra ta o vină alta, dacă ești în stare să îndrepti, pedepsindu-te pe tine, pentru vina altora, dacă știi să aștepti în tăcere 20 de ani până ce dreptatea ta o scoate la suprafață Dumnezeu, te poți lăuda că posezi una dintre cele mai rare virtuți creștinești.

Dr. M. Suciu-Sibișan

D-nii colaboratori sunt rugați a ne trimite articole scurte

Puterea albinelor

În împărăția albinelor, muncitoarele au mai multă putere decât regina. Că dintr'un ou fecundat va ieși o regină sau o albină lucrătoare o hotărăsc numai lucrătoarele stupului.

Ele construiesc pentru lucrătoare celule de mărime normală și hrănesc larvele destinate de ele. Noua regină primește dela început o celulă mai mare, larva fiind hrănită în mod special.

Eroii noștri

Bod

Matifălean Pompiliu

soldat

Născut în comuna Bod la 24 Iulie 1917, de profesiune muncitor, fiul lui Ioan și Victoria Matifălean, căsătorit, având un copil de patru ani, făcea parte dintr'un Bat. de Vânători de Munte din Piatra Neamț care a luptat eroic în luptele dela Basciserai. Aici cade rănit de un glonte în stomac și soldatul erou Matifălean Pompiliu moare pentru patrie, înmormântarea având loc la 26 Martie 1942.

Măreția morții pentru întregirea neamului capătă, prin stingerea eroului soldat Matifălean Pompiliu, o aureolă mai mult.



Curcubeu pe cer senin

Există și un curcubeu pe cer absolut senin. Curcubeul se produce prin reflecția luminii solare în picăturile de apă. Privitorul trebuie să stea deci cu spatele la soare, văzând astfel în fața sa curcubeul. Este așa dar foarte lesne posibil ca o mare parte din cer să fie albastră, fără nori, și să existe în depărtare opus soarelui, un perete de nori, care nu se ză-

rește, dar care produce suficiente picături pentru a da naștere la curcubeu.

Penița împlinește 150 de ani

În anul 1793 a fost inventată penița de către doi germani, dr. Hans Dietzer și Josef Alois Senefelder. Care dintre aceștia a fost primul, nu se știe. Cu ei a fost detronată celebra pană a poezilor. Inventatorul peniței de oțel este Karl Kuhn, care acum

100 de ani, în Iulie 1843, a deschis prima fabrică de penițe, creând astfel o nouă industrie. Predominația industriei germane de penițe a fost înlocuită de Englezi. Ludwig Fack acum 90 de ani a fondat o doua fabrică germană de penițe, învingând concurența engleză, până ce fabrica a ars. Opera a fost continuată de Karl Kuhns, Heintze, Soennecken și mulți alții.

Gazeta Transilvaniei Acum 97 ani

Tinerimea română e conștientă de menirea ei

Murăș Vașarheiu, 26 Ianuarie 1846. Gazeta ungurească „Mult és Jelen” în nr. 1 a. c. nu se știește a răspândi în tre altele și vestea aceea, cum că în M. Vașarheiu s'ar fi înființat o societate românească, prin care partidele și desbinările în mica noastră patrie s'ar fi mai înmulțit.

La această notiță răutăcioasă tinerimea a dat un răspuns demn și dărz, care încheie cu cuvintele: „onoratul public cetitoriu poate fi încredințat despre aceea, cum că cănteliștii români din M. Vașarheiu își cunosc datorința lor, dela care sperăm că niciodată nu se vor abate”.

Redactorul Gazetei adaugă următoarele cuvinte judicioase: „Să vă și țerească cerul Domnilor și fraților a vă abate cât mai puțin dela datorințele DVoastre patriotice. Bine ați făcut că refruntări calomnia; dar tinerimea română din toate părțile mai vârtos cea petrecătoare la institutele publice va face mult mai bine, dacă va trage o serioasă învățătură din ceea ce vi se împuță DVoastre pe nevinovate. Să nu uităm niciun minut, că în ochii noștri a Românilor se vede și cel mai mic atom, mai curând de cât bărna din ochii altora. Cu toate acestea virtutea noastră de bărbat tot să nu cadă în descuraj. Arunce alții încă pe atâtea umbre asupra curatului nostru patriotism; noi să ne împlinim datorințele întocmai precum se cere, iar dela treptala perfecționare înțelesuală și curată nu-i va mai veni în cap nimănu ca să ne reție”. — Red.

Nr. 8. — 24 Ian. 1846. pg. 32.

Numărul neguțătorilor români din Brașov

Brașov, 25 Ian. O descoperire prea interesantă și de mare folos Românilor neguțători pământeni s'au făcut nu așa de mult în arhivul bisericii celei mari românești din Scheiu. S'au aflat adică o tablă oficială veche de ani 77 întemeiată pe un privilegiu împărătesc vechiu de ani 145; din aceeași se vede, că pe acele timpuri neguțătorii români pământeni supuși la jurisdicția magistratului purtător de comerț în răsărit și în principate erau peste șeptezeci, și de alt neam abia cinci.

Va să zic nici Români neguțători din Brașov nu sunt venetici de ieri alaltăieri, cum au plăcut unora a scorni. Dar sunt premeniți? Așa se premenesc și se schimbă familiile în orașe neguțătoresci peste toată lumea; dar simburile și stratul rămâne tot cel antic. Căutați și la țechurile săsești și chiar la cei 23 neguțători din societatea săsască, numărați pe venetici și veți afla gloate, care se străcură din ani în ani și se așază din țări străine în această cetate.

Nr. 9. — 28 Ianuarie 1846. pg. 34.

Pentru conformitate I, Urcanu

Vieța bisericească din Vlădeni în veacul al XVIII-lea

de Pr. Alex. Florea

Veacul al XVIII a fost foarte bogat în evenimente religioase în Țara Bârsii.

Vlădenii, sat ce a avut mereu un rol însemnat în această regiune, are notate momente religioase deosebite.

La 1700 se ținu sinodul metropolitan dela Alba Iulia în care o parte neînsemnată a Românilor se declară pentru unirea cu biserica Romei.

În altă însemnare am înscris atitudinea plină de demnitate ortodoxă a delegaților brașoveni la acel sinod și, ca urmare a acestei atitudini, locuitorii satelor din jurisdicția religioasă a Brașovului se pregăteau sufletește pentru orice mijloace de opresiune ce puteau să le simtă în urma atitudinii lor. Ca să fie scutiți de ele au luat-o înainte cu jaibele și împăratul Leopold, printr'o diplomă, îi asigură că vor fi nesupărați în credință.

Dacă notăm acestea ce privesc în general evenimentele religioase ale Brașovului, o facem pentru motivul just că Vlădenii, aparținând pe atunci Brașovului, a fost părtaș la toate aceste străduințe mari în lupta pentru păstrarea credinței.

Preoții de aici erau sfințiți de Episcopul Râmnicului și contribuiau prin danii la această episcopie. Această apartenență canonică o confirmă toată preoțimea din Țara Bârsii într'o conferință ținută la Brașov, în vremea lui Carol III (1713—1718).

Iar când, la 1723, Belgradul și Principatele ajunseră o vreme sub stăpânirea Turcilor, preoții de aici, într'un sinod la Brașov, declară cu jurământ că „vor ține strâns la biserica lor”.

Mai ales că străduitorul episcop unit dela Blaj, Inocențiu Micu Clain,

pe la 1737 venind la Brașov ca să spargă cetatea ortodoxiei din această regiune și să impue oarecari retribuțiuni preoților de aici, ei, sesizați de această acțiune, se adună la 15 Oct. 1737 și făcând provocare la hotărîrea lor din sinodul dela 1723 au declarat că „au Vlădică în România și nu se supun la acele retribuțiuni”.

În tot acest timp biserica din Vlădeni era reprezentată vrednic la aceste atitudini prin preoții ei din acea vreme.

Se găsește că au contribuit chiar și bănește la colectele ce se făceau pentru episcopia de unde primeau darul și cărțile de cult.

În vol. *Brașovul și Românii*, N. Iorga la pg. 351 amintește de o colectă inițiată de Radu Tempea; „bani care s'au cheltuit pe seama Vlădicului de Râmnic”, unde este înscris și Vlădenii prin „popa Ion-cel bătrân” cu 1 florin și popa Burcu cu în florin.

Dar această situație nu plăcea unora și de aceea Români din satele de aici se văzură siliți „a trimite la 1744 pe protopopul Eustatie cu 2 jurați la Impărăteasa Elisaveta” (Mon. Vlăd. I. Z. pg. 12) pentru ca să „nu mai fie conturbați în credința lor”.

Numai pe la 1761, când după oarecare considerente ale Tronului dela Viena, se rândui ca episcop ortodox Dionisie Novacovici și care veni și pe la Brașov, a început o oarecare liniștire religioasă a Românilor de aici. În statistica pe care la 1762 a dispus să o facă pentru o înscriere a Românilor ortodocși din Țara Bârsii, s'au găsit în Vlădeni, la acea vreme, 814 suflete cu 2 preoți.

Va urma

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

106 ani de luptă românească are „GAZETA TRANSILVANIEI”

S'a deschis

MAGAZINUL ROMANESC
str. Regina Maria 48 (fostă str. Neagră)

LANTEX

stofe, mătăsuri, fricotaje, ciorapi, pânzefuri etc.

Lila Măzgăreanu

Telef. 2905

TIPOGRAFIA „ASTRA”

Execută orice tipăritură sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într'o întreprindere curată românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Regia Publică Comercială a Intreprinderilor Municipiului Brașov

No. 2508/1943.

Serv. Apă-Canal

Publicațiune

Pentru a putea satisface anumite cerințe dictate de apărarea pasivă, ca o consecință a timpului secetos care persistă Uzina de Apă a Municipiului Brașov, este obligată a lua anumite măsuri în conducta de distribuție; măsurile care fac ca imobilele situate în zonele mai înalte ale orașului și cu deosebite Cetatea și Brașovul-Vechiu să rămână în anumite ore fără apă.

Se pune deci în vederea locuitorilor acestor imobile să-și facă o rezervă de apă de 10 litri de persoană, reîmprospătând-o după fiecare 24 ore, prin folosirea rezervei vechi în scopuri casnice.

Brașov, la 26 August 1943.

Diracțiunea, R.I.M.B.

Primăria comunei Zărnești
Jud. Brașov

Nr. 2554/1943,

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 20 Septembrie 1943, orele 10, se va ține licitație publică cu oferte închise, în localul acestei primării, pentru vânzarea a 235 arbori de molid uscați ruși și doborâți de vânt din pădurea Valea Bârsel, seria de protecție din jurul golului de munte „Cluma”, având un volum de 160 m. c. lemne de lucru, estimat la suma de 128.000 Lei.

Licitacțiunea se va ține cu respectarea dispozițiilor art. 88-110 din L.C.P. Actele de estimație se pot vedea zilnic la Primăria Zărnești.

În caz că licitația de sus nu va avea rezultat, se va ține a doua licitație în ziua de 1 Octombrie 1943, orele 10 în acelaș loc. fără altă publicare.

Zărnești, la 31 August 1943.

Primar.
Dr. Zevedelu Aldeșiu

Notar
Iosif Minea

Cereși neîntrecutele Brillantine colessterinate

Melrod

preparate după cea mai modernă formulă. Ele hrănesc părul și-i dau o deosebită strălucire și suplețe. Grație compoziției lor speciale ele emulsionează cu apa spumoasă și contrar brillantinilor comune, nu lasă părul gras după spălare cu săpun.

Melrod

Excelente ape de Colonie — Ulei de nucă

București Bv. Filantropiei 339. — Tel. 4.83.56

Cinema „Astra”

Dela 3 Sept.

PREZINTĂ MARELE FILM DE SPIONAJ

Spioana din San Gottard

CU: MARIELLA LOTTI
GERMANA PAOLIERI
OSVALDO VALENTI
LEONARDO CORTESE

Cinema „ARO” prezintă dela 31 August

Faruri în ceașă

CU:
FOSCO GIACHETTI
LUISA FERIDA
MARIELLA LOTTI
ANTONIO CENTA

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Ing. Gheorghe Stamatescu, București	Lei 1000
Dr. Dumitru Popovici, medic București	1000
Preot Nicolae Dima, Ploești	1000
Dr. Emil Oțoiu, avocat, Alba-Iulia	800
Petru Pop, societatea „Astra Română” Poiana-Câmpina	500

Biblioteca „Astra” Brașov cumpără fie ani compleți, fie numeri răsleți din „Foia pentru minte, inimă și literatură” apărută la Brașov între anii 1838—1865.

Teatrale

Miercuri 8 Sept. a. c. la orele 8^{1/2} seara se va reprezenta în sala „Reduta” comedia „Vitamina M” de Nicușor Constantinescu. Publicul va avea prilej să petreacă o seară senină, delectându-se în jocul actorilor Timică, Mișu Fotino, a actriței Silvia Dumitrescu și a altora.

Bilete se pot reține la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon Nr. 35-37.

Crucea Roșie filiala Brașov anunță cu durere încetarea din viață a vrednicei colaboratoare D-na Elena Căpitan Juncu. Inmormântarea a avut loc la Brașov în ziua de 23 August 1943.

În loc de flori pe mormântul regretatului General Dr. Eugen Curta, fost membru în Comitetul filialei Brașov, Societatea Națională Crucea Roșie filiala Brașov a distribuit la răniții și bolnavii din Spitalul Militar Regina Maria Brașov, în cinstirea memoriei membrului ei, 61 Kg. fructe și 1200 de țigări.

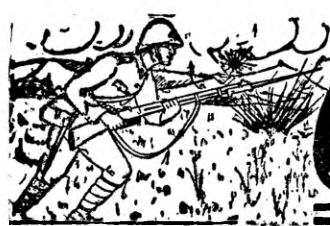
A v i z

În zilele de 27 Septembrie și 1 Octombrie 1943 se vor ține examene la Ministerul Muncii pentru ocuparea posturilor de impegati, impiegate și dactilografe, aflate vacante la acest departament.

Cei ce doresc a se înscrie la acele examene, vor înainta Direcției Personale din Ministerul Muncii str. Alex. Donici Nr. 36 București, cereri de înscrieri cu toate actele necesare, înainte de datele arătate mai sus.

Condițiunile de admitere și orice alte relațiuni se pot primi dela Inspectoratul Muncii Brașov Str. Nicolae Iorga Nr. 24 în toate zilele de lucru în orele de birou 8—14.

Biblioteca „Astrei” Brașov este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.



Cronica Războiului

A început al cincilea an de războiu

La 1 Septembrie a început al cincilea an de războiu. Al cincilea an de sguđiri apocaliptice, de îngărămădire a durerii și a jertfei, a lipsurilor de tot felul, dar și a supremelor nădejdi.

S'au scurs deci patru ani de când pacea lumii a fost înlocuită de furtuna războiului distrugător; patru ani de când rațiunea omenască n'a mai găsit o cale a înțelegerii dintre popoare; de când glasul tunului și zăngănitul săbiilor a înlocuit glasul diplomației.

La început pe spații reduse, apoi pe spații imense s'a întins războiul ucigător al omenirii, distrugător al civilizației și disprețuitor al drepturilor.

Inceputul celui de al cincilea an de războiu coincide cu dezastul abătut asupra provinciei scumpe nouă Românilor. Din clipa aceea ne-am pregătit, nu pentru revanșă, ci pentru apărarea drepturilor noastre istorice. Astăzi ne aflăm într-o supremă încordare. Sperăm că cel de al cincilea an de feroasă încleștare a lumii să aducă pacea între popoare și dreptatea neamului românesc.

Discursul Papei Pius al XII-lea

În ziua începutului celui de al cincilea an de războiu, Papa Pius al XII-lea a adresat lumii un mesaj.

După ce Suveranul Pontif a reamintit această crudă împlinire, reîmpăspătează apelul adresat tuturor conducătorilor de state și popoare prin care recomanda evitarea acestei nenorociri. Cuvântul de atunci nu a fost însă ascultat. Spiritul violenței a triumfat. A fost însă un triumf care a însemnat o înfrângere. Aceeași dragoste pentru popoarele care s'au inspirat din apelul adresat atunci lumii, inspiră și astăzi cuvintele pe care Papa le adresează în interesul întregii lumi.

Războiul va ajunge în curând la punctul culminant și tragica lui realitate vorbește peste tot. În sânul tuturor națiunilor se observă o creștere a adversității împotriva brutalității metodelor unui războiu totalitar care depășește orice limită cinstită a oricărei norme de drept divin și uman. Îndoiala chinuște din ce în ce mai mult popoarele.

Papa a subliniat că după atâtea tratate călcate, după atâtea promisiuni neținute în seamă și schimbări contradictorii în sentimente și acțiuni, încrederea s'a micșorat între națiuni.

Suveranul Pontif s'a adresat apoi către toți cei cărora le stă în putință să ia inițiativa acordurilor în vederea păcii, spunându-le că o adevărată forță nu trebuie să se teamă de a fi generoasă, pentru că ea posedă mijloace pentru a avea o garanție împotriva oricărei interpretări false a voinții sale de pace și a oricărui alt ecou posibil.

Dorința de pace a tuturor popoarelor nu trebuie nici turburată și nici întunecată prin acte care aprind ura și întrețin rezistența.

Trebuie să se dea tuturor popoarelor speranța unei păci demne, trebuind să fie concordantă între principii și hotărâri, precum și între afirmarea unei păci juste și între fapte. Un nou sentiment de dreptate și de comunitate trebuie să se stabilească între națiuni care să aibă astfel cea mai mare încredere în viitor.

Papa a binecuvântat apoi pe toți acei care vor lupta pentru pace, pe toți

acei care vor coopera să se treacă peste actualul punct mort dintre războiu și pace, pentru ca toți cei care mențin popoarele lor libere de constrângerea părerilor preconcepute, și pentru toți cei care ascultă strigătele poporului care, după atâtea dolii și ruine, nu cere decât pace, pâne și muncă.

Să-și dea seama toți cei care în această clipă teribilă nu simt deplină conștiință și responsabilitate pentru soarta popoarelor și care întrețin urile și conflictele între națiuni.

Papa a încheiat dorind celor puternici și conducătorilor de popoare luminați de Dumnezeu și inspirați de moderația și înțelepciunea lor, să dea noroadelor nădejdea că, anul ce se scurge nu se va termina sub semnul masacrelor și al distrugerilor, ci va însemna, dimpotrivă, începutul unei epoci de împăcare frățească, înțelegere și reclădire.

Papa a dat binecuvântarea Sa apostolică tuturor catolicilor din lume precum și tuturor celor care se simt uniți cu el în dragoste și muncă pentru pace.

Europa împărțită în două

Neînțelegerile dintre anglo-americani și sovietici sunt debătute pe larg de presa de peste Ocean. Pentru concilierea acestor neînțelegeri ziarul „Times” publică un articol în care sunt redată cât se poate de clar relațiunile dintre aliați. Acel ziar este de părere că nu sunt decât două soluțiuni spre a se ajunge la un acord cu bolșevicii în ce privește soarta Europei de după războiu. Sau *Europa va fi împărțită în două*, jumătatea de Vest fiind pusă sub controlul anglo-american, iar jumătatea de Est sub influența Uniunii Sovietice; sau *să se institue o conducere anglo-americano-sovietică a întregii Europe*.

Se poate ca tema abordată de ziarul „Times” să constituie un mijloc de împăcare momentană cu mareșalul Stalin, căruia d-l Churchill îi transmite dela Quebec dorința de a se întâlni în curând într-o conferință în trei. Faptul că Stalin nu a participat la conferința dela Quebec este scuzat nu de Moscova ci de d-l Churchill care precizează că, *Sovietele nu puteau participa la o conferință unde se discuta mai mult intensificarea acțiunii războinice împotriva Japoniei, fapt care ar fi pus pe Stalin într-o situație foarte dificilă, deoarece știut este că Sovietele au încheiat un tratat de neagresiune pe timp de cinci ani cu Japonia*. La rândul său Anglia a semnat un tratat de bună înțelegere și de ajutor mutual cu U.R.S.S pe timp de 20 de ani. Despre acest paradox ne-am ocupat în cronicile noastre.

Situația din Danemarca, Suedia și Bulgaria

Interesul politic european este îndreptat spre Danemarca unde Germania a declarat starea de asediu și unde guvernul a demisionat. Aceste măsuri au fost luate în urma grevelor și actelor de sabotaj pe care guvernul nu le putea stăpâni. Regele Danemarcel se găsește la castelul „Sans Souci” în apropiere de Copenhaga. Contrar

de **Mardare Mateescu**

unor știri starea sănătății Regelui este satisfăcătoare.

Nu sunt lipsite de interes nici raporturile dintre Suedia și Germania. Aceasta din urmă se întreabă dacă Suedia mai este neutră. Ziarul „Deutsche Diplomatiscbe Korespondentz”, referindu-se la atacurile presei suedeze, precizează că „războiul va fi pe câmpul de luptă și nu prin comentariile preștinșilor neutri”.

Cât privește situația din Bulgaria, la început destul de incertă, ea se limpezește în sensul că raporturile din trecut sunt respectate.

Mersul războiului

Ofensiva bolșevică de pe frontul de răsărit este dusă cu aceeași intensitate. Focarele principale sunt însă pe Mius și la Viasma. În Cuban armatele române și germane au respins toate atacurile sovieticilor reușind să se mențină pe poziții. În acest sector al frontului forțele bolșevice cresc mereu. Ele sunt aduse din alte sectoare ale frontului de Nord.

În golful Noworossijsk bolșevicii au încercat o debarcare. Forțele dușmane erau comandate de un ofițer de stat major. Acest fapt presupune că sovieticii au încercat să pătrundă pe uscat pentru a verifica detaliile pozițiilor române și germane. Se crede că Rușii pregătesc o încercare de debarcare în stil mare care se va produce în curând, afară de cazul când o „surpriză” nu va strica și aceste planuri.

O încercare de debarcare britanică

Un comunicat militar german anunță că un grup englez destul de puternic — aproximativ 400 de oameni — a efectuat duminică la Sud-Vest de Reggio (Calabria) o debarcare în vârful cismei Italiei.

Rezultatul contramăsurilor luate a fost că acest grup a fost complet spulberat. Englezii, care n'au fost încă omorâți sau prinși, rătăcesc prin munți și sunt luați prizonieri unul câte unul.

La Berlin se crede că această debarcare a însemnat pregătirea unui cap de pod. Credința este întărită de faptul că au fost găsite numeroase aparate de transmisiune.

În Vestul Europei aviația britanică a întreprins noi atacuri. Berlinul a fost bombardat de o formație de avioane din care au fost doborâte 50 de aparate. Atacurile asupra Italiei au provocat distrugerea orașului papal Civitavecchia. Stricăciuni au fost provocate și orașelor Pescara, Salerno, Coseneza ș. a.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
B R A Ș O V
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societați Lei 800
Membrii „Astrei” din
comunele jud. Brașov
și refugiații săteni din
Ardealul de Nord Lei 200